

topisen ali narodopisen. Spis naj ne bo preobširen, vendar saj nekoliko čez pol tiskane pole v osmerki. Posebno bi bil želeti popis potovanja po kakem imenitnejšem domačem kraju, z dodanimi vestmi o prebivavcih, njih šegah in običajih i. t. d.

Ako bi za prvo in drugo darilo kakega dobrega spisa ne prejeli, se odloči 16 goldinarjev za naj boljši spis natoroznanski, kakoršnega koli zapopadka, saj pol tiskane pole velikega.

Vsi sestavki naj se pošlejo, če je mogoče, prav drobno na listovnem tankem papirju pisani, do srede mesca decembra.

Anton Janežič.

V Celovcu 11. novembra 1857.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Gorenskega. — k. Tudi po Gorenskem se je letošnja letina le srednje obnesla. Sternena žita je bilo sicer precej in še dosti bogatega. Turšica pa je bila le sèm in tje kej lepa in dobra. Senà in otave pa ni bilo skoro nič. Ker pa je bila večidel topla in mokra jesen, nam je še precej trave zrastle, ktera nam je prihranila suho klajo in znižala prenapeto seneno ceno. Ajde ali jéde, kakor pravijo po Gorenskem, je bilo le redko kje kaj prida. V več krajih so tudi nekteri gospodarji poskusili sejati v „Novicah“ nasvetovano jesensko koruzo za klajo, tode tudi to jim je zgodnja slana vso posmodila in uničila. — Sadja je bilo več kakor pretečeno leto. Posebno so bile polne češplje in slive; tudi orehov ne bo manjkalo toliko za potice, kakor medú, kterege nam čebele niso mogle nanesti. — Ljudje so bili letos zeló zdravi; razun nekaj otrok jih je prav malo malo bolehalo in pomerlo. In ravno zdravje je naj večji blagor za vsaki kraj in za vsako hišo. Vsim je še znano, kako je pred dvema letoma razsajala in morila neusmiljena kolera na Gorenskem v Kamni gorici, kjer je nikoli pozabili ne bodo. Ondotni mnogospoštovani gosp. fajmošter Jernej Uršič, ki so takrat z vsimi svojimi telesnimi in dušnimi močmi neutrudeno pomagali svojim ubogim ovčicam domačim in sosednim, so letos v hvaležni spomin napravili v cerkvi dve lepi podobi sv. Ane in sv. Roka; tudi lep, posreberjen svetilnik (Luster) visi zdaj v oni namen v cerkvi. Zana-prej mislijo tukaj tudi podaljšati pokopališe, in potlej bo kamnogoriška cerkev, ker ima tudi že lep s kositarjem pokrit turn, znotraj in zunaj prav lepa in lična hiša božja.

Iz Tersta. F. Z začudenjem smo brali v Terstu „Augsb. allg. Ztg.“, ki naznanja, da gre avstrijsko misionstvo v Hartumu (v srednji Afriki) h koncu, ktero je prizadjalo vsako leto 50000 gold. stroškov.

Vzrok temu je zdravju silno škodljivo podnebje in da veliki trudi le pičlo žétve dajejo, ker se je v letu komej čez trideset zamorcov h katoliški veri spreobrnilo. Spreobrnjenci niso mogli pri svojih rojakih nič opraviti, ker so jim preveč poptujčeni in jim zavoljo tega tudi nič ne upajo. — Vsega tega ni čerkica res, ker ravno zvémo, da ima vis. čast. gosp. dr. Knobleher namen, v Rim in potem v naše cesarstvo iti, si novih duhovnov za misionstvo iskat.

Novičar iz raznih krajev.

Presvitli Cesar so dovolili za časno takso za duhovno sodnijo v zakonskih zadevah dunajske nadškofije, in ob enem zaukazali, da smejo tudi prejšne in vsled konkordata novo napravljene take sodnije družih škofij po merilu in smislu omenjene začasne postave takse jemati. — Presvitli Cesar so z Najvišjim sklepom od 19. oktobra 1857 dovolili, da je vojake, katerim je bil, preden je novi kazenski zakonik za vojake veljavnost zadobil, po starejih postavah zavoljo hudodelstva pobegnjenja službini čas za polovico podaljšan, v reservo prestaviti, če so eno leto čez prvi

postavni čas služili, če so pa že čez enajst let v vojaški službi, jih je popolnoma iz vojaščine spustiti; dalje, da je tiste, kateri so bili zavoljo večkratnega pobegnjenja ali zavoljo tega, da so, ko so že poterjeni bili, hudodelstvo pokvečenja samega sebe storili ali pa samo skusili, za vse žive dni v vojaščini ostati obsojeni, tudi v reservo prestaviti, če so služili štiri leta čez postavni čas, če so pa celih štirinajst let vojaki bili, jih je čisto iz vojaščine spustiti. — C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je zaukazalo, da je pri volitvah učiteljev zlasti na prikladnost, ljubezen do poklica, lepo obnašanje, bogaboječost in praktično rabljivost tajistih gledati. Samo pri enacih prikladnostih, pri enaki pripravnosti in enaki zaupljivosti je na tiste posebno gledati, kateri so že več let v učiteljski službi. — V kratkem je pričakovati, da bo nov ukaz zastran ogledovanja mesá na deželi razglašen, s katerim se bodo marsiktere dosedanje napénosti odpravile. — 14. t. m. so začeli na Dunaji dnarje novega kova izdajati, in sicer zvezne tolarje in forintnike (goldinarske tolarje), toda z zdaj samo v zameno za drugo srebro. Kujejo pa sploh nove dnarje noč in dan. — Družba deržavnih železnic ima namen, vozovlake po novem ameriškem načinu razsvitljevati. Svetilnik bo na lokomotivu in bo tako dalječ svitljubo razširjal, da se bo lahko vidilo, kdaj vozovlak pride ali odide. Mnoge nesreče na železnicah se bodo s tem odvrčale. — V poslednji seji naravoslovsko-matematičnega oddelka kralj. česke akademije znanost so kazali izšopano popolnoma dorašeno tele, ktero je krava sedem let nosila. — Kraljevi razpis naznanja, da se bo belgijski deželni zbor 15. decembra sošel. — Iz Petrograda je brati od 2. t. m.: Upanje, da bo dal Cesar 18. decembra v god rajncega cesarja Nikolaja, ukaz zastran prihodnjih razmér sužnjih ali rabov (po rusovsko rabskij) razglasiti, od dné do dné svesteje prihaja. To je terdna volja cara Aleksandra II., dasiravno je prepričan, koliko težavnost bo premagati. — Angleži plačujejo ustajnikom v Indii enako, kakor so ti unim posojevali. Da so prav pri volji, jim še kaj navreči, in pokazati, da so tudi ondi prebrisane glavice, kjer gré koga kaznovati, se vidi iz sledečega: Neki Šunker šah je osnoval zaroto zoper Evropejce. Za to so ga vstrelili; kako se je to godilo, piše nek mlad oficir: Priča sem bil, kako so starega Šunker-a in njegovega sina s topovi (štuki) iz sveta pihuli. Strašno je bilo to viditi, pa še huje kaznovanje so zaslužili. Mislite si le: Namen so imeli, nas žive speči, če bi jim v pest prišli. Ko so starca pred top privezali, je še molil, da bi njegovi drugi otroci živeli, da bi oni kdaj mogli nas sožgati. Ko so jima spono (ketne) odvezali, so ju pred top privezali, s herbtom na topovo luknjo. Ko j bilo vse to storjeno, je velil oficir: „Strelite!“ Topova sta zagromela in vse je bilo dodelano! Enako so še mnogo družih vstajnikov že plačali. — Najnoveje novice iz Indije so za Angleže sopet vesele. Delhijski kralj in kraljica sta se jim podala s pogojem, da jima življenje pusté; dva sina in enega vnuka so jima pa vstrelili. Dalje je general Havelok v mnogih bojih premagal, audskega kralja ranjenega v oblast dobil in več mest si osvojil. V več družih krajih je punt zadušen. — Če bi Indija Angležem ne dala toliko opraviti, da so oči vsih v njo obrnjene, bi pač samo v Kitajskem govoriti imeli. Tako zlo se ondi vse od dné do dné bolj meša in mota. Štiri leta so že pretekle, kar se Kitajci med sabo koljejo in mesarijo. Ena stran stoji za cesarja, druga za drugega na borišču, kateri si prizadeva, na prestol nebeškega, t. j. kitajskega cesarstva se vستي, in unemu se še davno ni nadjati, da bo premagal. Med tem so se z Angleži, pozneje pa tudi s Francozi razperli. Da je kitajski cesar Angležem vojsko napovedal, je rés. — Iz Indije bo „Novičar“ v saboto kaj prinesel o bojih in dobičkih in zgubah v njih.